

MODILIANUM

REVISTA D'ESTUDIS DEL MOIANÈS

Segona època, núm. 17

Moià, desembre 1997

MUSEU-ARXIU DE MOIÀ, PERSPECTIVES DE FUTUR

Ara fa un any i escaig que s'inauguraven les noves sales del Museu de Moià, a les quals el proper mes de maig s'han d'unir les restants sales de la segona planta de Can Casanova. Aquesta obertura al públic d'un nou espai destinat a la prehistòria moianesa té com a centre d'atenció específic els materials i el jaciment arqueològic de les coves del Toll, i la seva missió és fer-los més propers al públic moianès i als visitants en general.

De fet, aquestes inauguracions haurien de ser el primer pas cap a la consecució del Museu de Moià, tal com es preveia en el projecte museogràfic redactat per M. Àngels Petit l'any 1989. Aquest projecte, i alhora aquesta il·lusió, l'hem compartit de bon principi molts amants de la cultura moianesa i de la cultura en general, de tal manera que la idea d'un centre actiu i participatiu, que no fos un simple mostrar d'objectes, pogués esdevenir una realitat en una vila que en els darrers anys no ha destacat precisament per les seves inversions culturals.

Val a dir que la infraestructura cultural del nostre poble és minsa i, en canvi, la dedicació de molta gent a l'estudi i al coneixement històric, natural, social o antropològic ha demostrat una vitalitat inusual en una vila de les nostres dimensions. Aquesta realitat sociològica, que caldria analitzar en un altre lloc, té, creiem, molt poca influència en les autoritats que gestionen el nostre patrimoni cultural, natural i històric.

Malgrat les grans inversions practicades a la Casa Rafel Casanova, aquesta no deixa de ser un exemple del que hem esmentat. Fins a la data, la major part dels diners invertits en ella ho han estat per a objectius patrimonials: consolidació d'obra civil i adequació de sales per a la visita, o bé instal·lacions d'arxiu. No és que considerem mal invertits aquests diners, ni molt menys; és simplement que són insuficients, si considerem que les activitats culturals de la nostra vila, i la seva vitalitat, es mereixen més cura per part de les nostres autoritats.

Tot i que és difícil obtenir comptes de la inversió estrictament cultural en el Museu i l'Arxiu, caldria fer un estat de la qüestió i plantejar clarament quines són les fites que es persegueixen. En primer lloc, cal completar les obres i adequar la resta de sales, per

tal que la concepció inicial d'un museu temàtic, centrat en les principals fites del nostre passat, sigui una realitat.

Un altre aspecte a insistir és el que afecta l'inventari de materials i un registre acurat d'aquests. Si bé tota la part documental no ha deixat d'ésser estudiada i treballada, caldria, potser, una inversió en preservació i conservació, i alhora oferir la possibilitat de consultes més àgils o adequades a les noves possibilitats que la informàtica ens ofereix. D'altra banda, la inventarització dels materials arqueològics i de la resta d'objectes del museu creiem que està molt endarrerida i aquest desfasament pot afectar greument una de les fites principals del museu, com és la consulta i investigació.

Però, per damunt de tot, el que a hores d'ara creiem més preocupant és la poca atenció que s'ha prestat a la tasca divulgadora, a la participació dels vilatans i dels visitants en activitats originades i ideades pel mateix museu. No cal dir que aquesta és, d'una banda, la missió que considerem més adient a qualsevol museu que pretengui sobreviure i oferir serveis culturals, però alhora és una tasca que cal plantejar amb perspectives de futur i que no amaga dificultats de consecució.

Així i tot, no ens sembla que la política cultural dels gestors del museu (Ajuntament de Moià, Generalitat de Catalunya) tingui present aquesta visió de conjunt i, fins ara, les activitats divulgatives o que indueixen a la investigació, a la consulta o simplement a la participació han estat molt minses.

És cert que el nombre de visitants és cada any més elevat i que s'han aprofitat exposicions itinerants que han tingut bona acceptació de públic, però l'oferta de materials i de coneixements propis és escadussera, i, en canvi, la nostra història és molt rica en esdeveniments i en materials i no ens podem permetre el luxe de relegar-la a l'oblit. Cal invertir, doncs, en investigació, facilitar la tasca d'especialistes en feines com la catalogació o inventarització de materials; cal també donar peu a tots aquells que es mostren interessats en temes de la nostra història per tal que puguin desenvolupar els seus treballs des del museu. I per això hem d'oferir una base bibliogràfica consultable, uns catàlegs actualitzats permanentment i la possibilitat de consultar altres fonts documentals des del mateix establiment. I aquesta mateixa base ha de servir per a donar a conèixer a tots els vilatans i a tots els interessats en el nostre patrimoni cultural quines són les seves riqueses, què podem aprendre del nostre passat o quins secrets ens guarda.

Tot plegat representa una despesa considerable, ja ho sabem, però aquesta és a fita que plantejem als nostres governants. Cal invertir més i millor, i considerar la necessitat de certes despeses actuals (de representació, administratives, etc.) que podrien garantir, aplicades a la política cultural, una millor gestió i utilització del nostre patrimoni.

Com haureu pogut comprovar, aquest editorial s'apunta a una visió crítica de la realitat del nostre Museu-Arxiu, que moltes vegades és comentada però que no sempre s'arriba a plantejar amb claredat. Voldríem ser, doncs, per uns moments, representants d'aquest plantejament i fer una crida a la reflexió sobre aquests i altres punts relacionats amb el nostre museu, que per manca d'espai i de temps no ens és possible desenvolupar ara. Esperem que l'obertura al públic de les noves sales serveixi com a punt d'inici —mai com a final— per a noves inversions que converteixin Can Casanova en el centre cultural que tots volem que sigui.

Eduard Gómez Costa